

بهداشت حرفه ای (Occupational Health) به عنوان یک علم و هنر ، از با ارزشمندترین داراییهای افراد جوامع و کشورهاست که بعنوان یک استراتژی با اهمیت نه تنها سلامتی شاغلین را در نظر میگیرد بلکه تاثیر مثبت و قابل ملاحظه ای را در بهره وری و کیفیت محصولات ، انگیزش کاری ، رضایت شغلی و کیفیت کل زندگی افراد جامعه داراست منظور از خدمات بهداشت حرفه ای تامین ایمنی ، بهداشت ، پیشگیری از بیماریها و حوادث ناشی از کار ، پیشگیری از معلولیتها ، استفاده بهینه از توانمندیهای نیروهای کار و تامین رفاه شاغلین است که این امر میسر نخواهد بود مگر آنکه بتوانیم با استفاده از قوانین ، آئینامه ها و طرحهای در دست اجرا ، نیروی کار سالم ، بارور و با انگیزه را تضمین نمائیم . باشد که بتوانیم به یاری خداوند منان قدمهای ارزشمند و مؤثری را در رسیدن به هدف مهم « نیروی کار سالم محور توسعه پایدار » برداریم.

دورنما : دستیابی به کار و محیطهای کاری سالم به همراه شاغلینی سالم ، کارآمد ، بانشاط و خلاق

اهداف:

- الف) تامین ، حفظ و ارتقاء عالیتترین درجه ممکن سلامت جسمانی ، روانی و اجتماعی شاغلین.
- ب) پیشگیری از بیماریها و حوادث ناشی از کار و صیانت شاغلین از خطراتی که آنها را در محیط کار تهدید می کند.
- ج) بکار گماردن افراد در کارهای متناسب با قابلیتهای جسمانی ، روانی آنها و به عبارت دیگر تطبیق کار با انسان

وزارت بهداشت و درمان و آموزش پزشکی

معاون سلامت وزارتخانه

تشکیلات مرکز سلامت محیط و کار

مدیر کل

ادارات بهداشت حرفه ای

ادارات بهداشت محیط

اداره هماهنگی توسعه واحدها و خدمات بهداشت حرفه ای

اداره ارگونومی و نظارت بر معاینات شاغلین

اداره پیشگیری و کنترل عوامل آلودگی و آلودگی شیمیایی

اداره پیشگیری و کنترل عوامل زیان آور فیزیکی

اداره بهداشت مواد غذایی و بهسازی اماکن عمومی و بیمارستانها

اداره مبارزه با حشرات و حیوانات موزی و جمع آوری و دفع بهداشتی زباله

اداره بهداشت آب و فاضلاب

اداره عملیات بهداشت محیط و حرفه ای روستاها و اردوگاهها

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی

معاونت بهداشتی دانشگاه
(مرکز بهداشت استان)

شبکه بهداشت و درمان شهرستان

مرکز بهداشت شهرستان

گروه بهداشت محیط و حرفه ای
مرکز بهداشت استان

بهداشت حرفه ای

واحد بهداشت حرفه ای

خانه های بهداشت روستایی بهورز

* فرایندهای گروه کارشناسی بهداشت حرفه ای:

مرکز ارائه دهنده خدمات بهداشتی در محیطهای کار:

- ۱- طرح تاسیس و توسعه مراکز بهداشت کار در واحدهای دارای ۵۰۰ نفر کارگر و بیشتر .
- ۲- طرح تاسیس و توسعه خانه های بهداشت کارگری در واحدهای دارای ۴۹۹-۵۰ نفر کارگر.
- ۳- طرح تاسیس و توسعه ایستگاه بهگر (امداد) در واحدهای دارای ۴۹-۲۰ نفر کارگر.
- ۴- ارائه مجوز به شرکتهای خصوصی متقاضی برای ارائه خدمات سلامت کار

آموزش برای گروههای هدف :

- ۱- برگزاری کلاسهای آموزشی و بازآموزی عوامل بهداشتی کارخانجات.
- ۲- برگزاری کلاس های آموزشی برای اصناف و قشار مختلف مردم.
- ۳- آموزش پرسنل بهداشتی از طریق برگزاری کلاس های آموزشی

کنترل عوامل زیان آور محیط کار:

- ۱- برنامه بررسی و کنترل عوامل زیان آور شیمیایی محیط کار و ایمنی شیمیایی در کارگاههای تحت پوشش
- ۲- برنامه بررسی و کنترل عوامل زیان آور فیزیکی محیط کار در کارگاههای تحت پوشش
- ۳- برنامه بررسی و کنترل عوامل زیان آور بیولوژیک محیط کار. در کارگاههای تحت پوشش
- ۴- شناسائی و اندازه گیری عوامل زیان آور محیط کار در کارگاههای تحت پوشش
- ۵- بررسی و کنترل تسهیلات و تاسیسات بهداشتی کارگاهها(ماده ۱۵۶ قانون کار)

برنامه طب کار و مراقبت از بیماری های شغلی:

- ۱- - تشکیل پرونده های پزشکی برای شاغلین کارگاههای زیر ۲۰ نفر شهری
- ۲- تشکیل پرونده های پزشکی برای شاغلین کارگاههای زیر ۲۰ نفر روستائی
- ۳- تشکیل پرونده های پزشکی برای شاغلین کارگاههای تحت پوشش بالاتر از ۲۰ نفر
- ۴- برگزاری سمینار بازآموزی مدون طب کار برای پزشکان عمومی.
- ۵- هماهنگی جهت انجام معاینات و آزمایشات دوره ای کارگران کارگاههای تحت پوشش در مراکز بهداشتی

جمع آوری و ارسال آمار فعالیت بهداشت حرفه ای

- ۱- جمع آوری و ارسال آمار فعالیتهای بهداشت حرفه ای مراکز بهداشتی درمانی
- ۳- جمع آوری و ارسال آمار حوادث و بیماریهای ناشی از کار و فعالیت خانه های بهداشت کارگری
- ۴- جمع آوری و ارسال آمار حوادث و بیماریهای ناشی از کار و فعالیت ایستگاههای بهگر
- ۵- جمع آوری و ارسال آمار حوادث و بیماریهای ناشی از کار و فعالیت مراکز بهداشت کار

بازدید و پایش مراکز بهداشتی - درمانی شهری و روستائی

اجرای طرح بقا

برنامه ایجاد پایگاههای سلامت کار در پایانه های جاده ای .

طرح ملی استقرار OHSAS (مدیریت ایمنی و بهداشت حرفه ای) در محیط کار .

🖨 برنامه اجرای ماده ۹۳ قانون کار (ایجاد کمیته حفاظت فنی و بهداشت کار در کارخانجات بالای ۲۵ نفر کارگر

🖨 برنامه اجرایی قانون و آئین نامه بازنشستگی پیش از موعد در کارهای سخت و زیان آور.

🖨 طرح مداخله ارگونومی در فعالیت های بهداشت حرفه ای.

🖨 طرح ادغام بهداشت حرفه ای در سیستم شبکه .

🖨 فرایند اعلام نظر برای استعلامهای انجام گرفته از طرف ادارت در خصوص وضعیت بهداشتی کارگاههای صنعتی-خدماتی-کشاورزی-معدنی

🖨 نظارت بر عملکرد شرکتهای خصوصی ارائه دهنده خدمات سلامت کار

نظارت مشترک بر عملکرد خانه های بهداشت کارگری و مراکز بهداشت کار در کارخانجات تحت پوشش با همکاری اداره کار و تامین اجتماعی

دستاوردها و عملکرد واحد بهداشت حرفه ای گروه بهداشت محیط و حرفه در سال ۸۴ :

الف- برنامه های آموزشی واحد بهداشت حرفه ای عبارتند از :

الف ۱ -جدول فعالیتهای آموزشی بهداشت حرفه ای در سال ۱۳۸۴

ردیف	عنوان فعالیت آموزشی	گروه هدف	نوع آموزش	مدت آموزش		تعداد شرکت کننده	ارگانهای همکاری کننده
				جلسه	ساعت		
۱	بازآموزی بهداشتیاران کار مستقر در خانه های بهداشت کارگری	بهداشتیاران کار	کارگاه آموزشی	۶۰	۱۲	۱۰۳ نفر	اداره کل کار و امور اجتماعی -اساتید دانشگاه
۲	تربیت بهگر ازکارگاههای با تعداد کارگران ۴۹- ۲۰ نفر	پرسنل منتخب ازکارگاهها	کلاس	۱۲۰	۲۴	۴۰ نفر	مرکز بهداشت شهرستان تبریز، سراب، شیبستر، بستان آباد مرند، آذرشهر
۳	باز آموزی بهگران	بهگران امدادگران کارخانجات	کارگاه آموزشی	۴۸	۸	۱۰۳ نفر	مراکز بهداشت شهرستان های تبریز مراغه، مرند، بستان آباد، آذرشهر
۴	آموزش بهداشت حرفه ای برای پرسنل آموزش و پرورش	مدیران ، معاونین و معلمان آموزش و پرورش	جلسه آموزشی	۳	۶	۱۲۰ نفر	آموزش و پرورش ، مراکز بهداشت شهرستانها
۵	آموزش مدیران کارخانجات	مدیران کارخانجات	جلسه عمومی	۲	۱	۵۰ نفر	اداره کل کار و اموراجتماعی وتامین اجتماعی
۶	آموزش سرپرستان کارگاهها	سرپرستان کارگاهها	کارگاه آموزشی	۸	۴	۱۴۸ نفر	خانه ها و مراکز بهداشت کارگری
۷	آموزش کارگران	کارگران واحدهای بزرگ	بازآموزی	۱۶۸	۸۴	۳۶۵۰ نفر	مراکز و خانه های بهداشت کارگری و مراکز بهداشت شهرستانها
۸	آموزش کارگران	کارگران صنوف	کلاس	۲۸	۱۴	۹۸ نفر	اتحادیه صنوف ، مراکزبهداشت شهرستانها
۹	پرسنل بهداشت حرفه ای	کارشناسان و کاردانان های شهرستانها	کارگاه آموزشی	۱۱۴	۱۹	۳۰ نفر	-
۱۰	آموزش طرح ادغام	بهورزان خانه های بهداشت	کارگاه آموزشی	۲۴	۴	۱۵ نفر	مراکز بهداشت شهرستانها

جدول فعالیتهای آموزشی بهداشت حرفه ای در سال ۱۳۸۴

ردیف	عنوان فعالیتی آموزشی	گروه هدف	نوع آموزش	مدت آموزش		تعداد شرکت کننده	ارگانهای همکاری کننده
				ساعت	جلسه		
۱۱	فارغ التحصیلان بهداشت حرفه ای شاغل در کارخانجات	کارشناسان و کاردانان بهداشت حرفه ای	کارگاه آموزشی	۷۲	۱۲	۳۵ نفر	-
۱۲	دوره بازآموزی مدون طب کار	پزشکان عمومی	کارگاه آموزشی	۱۲۰	۲۰	۳۰۰ نفر	معاونت بهداشتی - معاونت آموزشی
۱۳	باز آموزی طرح ادغام	بهورزان خانه های بهداشت	کارگاه آموزشی	۴۸	۱۲	۲۵۷ نفر	مراکز بهداشت شهرستانها
۱۴	باز آموزی طرح ادغام	کاردانان و مربیان سیستم شبکه	کارگاه آموزشی	۲۴	۳	۳۰ نفر	مراکز بهداشت شهرستانها
۱۵	آموزش طرح ادغام	پزشکان سیستم شبکه	کارگاه آموزشی	۱۶	۲	۲۰ نفر	مراکز بهداشت شهرستانها

الف ۲- اجرای برنامه های آموزشی بهداشت حرفه ای در صدا و سیما در سال ۱۳۸۴

ردیف	عنوان برنامه	تعداد برنامه	مدت زمان اجرای برنامه	زبان اجرا	نحوه اجرا
۱	خانه و خانواده	۱ برنامه	یک ساعت	محلی آذری	بحث کارشناسی
۲	سیمای سلامت	۱ برنامه	یک و نیم ساعت	محلی آذری	بحث کارشناسی
۳	سیمای سلامت	۱ برنامه	یک ساعت	محلی آذری	بحث کارشناسی

الف ۳- تهیه و چاپ پمفلت و جزوه آموزشی :

۱- پیشگیری از خطرات برق گرفتگی

۲- استرسهای شغلی

۳- جزوه شناخت و نحوه کار با اکسید اتیلن

۴- جزوه مخاطرات بهداشتی بد نشستن و ابعاد استاندارد صندلی و میز کار

ب - برنامه های اجرایی :

۱- اجرای روز جهانی کار و کارگر

۲- اجرای برنامه رادیویی در مورد اهمیت صیانت نیروی کار در بهره وری و توسعه پایدار

۳- اجرای برنامه تلویزیونی در مورد اهمیت عوامل روانی محیط کار و کارهای سخت و زیان آور

- ۴- اجرای طرح تشکیل پرونده پزشکی (معاینات دوره ای) و صدور کارت سلامت برای رانندگان بین جاده ای
- ۵- تهیه چک لیست پایش برنامه های بهداشت حرفه ای در سطوح سه گانه خانه بهداشت، مراکز بهداشتی درمانی و ستاد شهرستان
- ۶- مشارکت و همکاری در برنامه های سلامت
- ۷- اجرای طرح تاسیس ایستگاههای بهگر در واحد های با بُعد شاغلین ۴۹-۲۰ نفر در ۴۸ واحد
- ۸- پیگیری جهت تشکیل کمیته حفاظت فنی و بهداشت کار در کارخانجات مشمول ماده ۹۳ قانون کار
- ۹- تشکیل کمیته علمی شورای هماهنگی بیمه شدگان استان
- ۱۰- برگزاری جلسات مشترک با اداره کل کار و امور اجتماعی و سازمان تامین اجتماعی در مورد ارتقا عملکرد خانه های بهداشت کارگری
- ۱۱- بازدید کارشناسان بهداشت حرفه ای از واحدهای تابعه و نظارت بر عملکرد آنها
- ۱۲- بازدید و نظارت بر اصول و موازین بهداشت حرفه ای در کارگاهها و کارخانجات استان
- ۱۳- پیگیری و نظارت بر عملکرد فعالیتهای مراکز بهداشت کار و خانه های بهداشت کارگری و ایستگاههای بهگر تحت پوشش استان
- ۱۴- اجرای برنامه شناسایی و اندازه گیری و پایش عوامل زیان آور محیط کار جهت تشکیل شناسنامه محیط کار
- ۱۵- اجرای برنامه رسیدگی به پرونده های متقاضیان کارهای سخت و زیان آور در کمیته مربوطه
- ۱۶- گسترش فعالیت برنامه بیماریابی و غربالگری شغلی در کارگاهها و کارخانجات تحت پوشش استان
- ۱۷- پیگیری لازم جهت فعال نمودن خانه های بهداشت کارگری و مراکز بهداشت کار غیر فعال استان
- ۱۸- اجرای برنامه ثبت و جمع آوری آمار حوادث و بیماریهای شغلی در کارگاهها و کارخانجات تحت پوشش استان
- ۱۹- اجرای برنامه ثبت و جمع آوری آمار فعالیتهای بهداشت حرفه ای مراکز بهداشت
- ۲۰- اجرای برنامه کنترل موازین بهداشت حرفه ای در کارگاههای کمتر از ۲۰ نفر شهری
- ۲۱- اجرای طرح تشدید تشکیل پرونده های پزشکی شاغلین در کارگاهها و کارخانجات استان

ج - برنامه های پژوهشی :

- ۱- شرکت کارشناسان واحد بهداشت حرفه ای در طرحهای تحقیقاتی
- ۲- مقایسه نتایج چهل روز ادیو متری انجام گرفته در محیط کار و ادیو متری انجام گرفته در یک کلینیک شنوایی
- سنجی
- ۳- تعیین پایایی و روایی پرسشنامه سلامت عمومی در بین رانندگان بین شهری استان آذربایجان شرقی
- ۴- طرح تغییرات وضعیت تنفسی ناشی از سیلیکوزیس در کارگران سنگبری و سنگتراش تبریز و بیمار یابی
- سل در این کارگران